

Català per a no-catalanoparlants

Nivell bàsic

Competència lingüística comunicativa

A. Competència pragmàtica

1. Funcions

1.1. Coneixements i informació

Afirmar, negar; identificar/se; anunciar (que es dóna alguna cosa a algú, un fet quan es produeix, un fet imminent); comparar (coses, persones, fets, llocs, èpoques...); demanar i donar informació (sobre coses, llocs, persones, activitats, accions habituals, esdeveniments passats o futurs, el que ha dit algú, causes o conseqüències); descriure (característiques de coses, persones o llocs; estats de persones, objectes o llocs; canvis, percepcions, sentiments); demanar i dir a qui pertany quelcom; definir requisits; expressar coneixement o desconeixement; expressar el grau de seguretat d'un fet; demanar i expressar si es recorda una cosa o algú, evocar; demanar confirmació i confirmar, desmentir.

1.2. Opinions, creences; hipòtesis

Expressar i demanar opinió; expressar acord i desacord, assentir i dissentir; formular hipòtesis (sobre persones, coses, sobre fets presents i futurs); predir, valorar un fet (com a fàcil o difícil, possible o impossible, necessari o innecessari, probable o improbable, obligatori o no obligatori, prohibit o permès).

1.3. Propòsits d'acció: intencions, decisions, voluntat

Expressar el propòsit, la intenció o la voluntat de fer alguna cosa; oferir alguna cosa/ajuda, oferir-se a fer alguna cosa, respondre a un oferiment.

1.4. Actes directius i persuasius (que tenen com a finalitat que la persona destinatària faci o no faci alguna cosa)

Animar algú a fer una cosa, demanar consell, aconsellar, recomanar; alertar; concertar una cita; demanar i donar instruccions; demanar i donar permís, prohibir o denegar permís; demanar ajuda; demanar una descripció; demanar alguna cosa, demanar que algú faci alguna cosa com a favor; demanar sobre el propòsit, la intenció o la voluntat de fer una cosa; ordenar; proposar; queixar-se.

1.5. Sentiments, actituds, estat físic i anímic

Expressar diversió o avorriment; alegria o felicitat; il·lusió, tristesa, pena; afecte o simpatia, antipatia; aprovació, desaprovació, interès, desinterès; gust, disgust, fàstic; preferència; indiferència; dubte, ignorància, seguretat, inseguretat; esperança; sorpresa; ràbia; satisfacció, insatisfacció; estats físics, de salut o d'ànim (ansietat, dolor, alleujament...); sensacions físiques o psíquiques.

1.6. Relació social; actituds envers les altres persones

Saludar, respondre a una salutació; donar la benvinguda; presentar/-se, respondre a una presentació; acomiadar/-se; invitar, acceptar i refusar una invitació; adreçar-se a

algú, atraure l'atenció, respondre a una interpel·lació; demanar per algú, respondre quan es demana per algú; agrair, respondre a un agraïment; aprovar, desaprovar; demanar i acceptar disculpes o perdó; excusar-se, acceptar excuses; lamentar; expressar cortesia (en àpats, brindis, esternuts) i compliments; felicitar, respondre a una felicitació; interessar-se per algú/alguna cosa, respondre a mostres d'interès.

1.7. Establiment o manteniment de la comunicació

Demanar o donar informació sobre una paraula o expressió que no es coneix o que s'ha oblidat (la paraula, l'escriptura, la pronunciació, el significat, la traducció); demanar confirmació sobre la comprensió d'un enunciat; assenyalar comprensió o no comprensió d'un enunciat; demanar i donar confirmació sobre el significat d'un enunciat; demanar o donar aclariments sobre el significat o la intenció d'un enunciat, parafrasejar; demanar i donar confirmació sobre la correcció d'un enunciat; lletrejar o sol·licitar que es lletregi una paraula; repetir o sol·licitar repetició; demanar a algú que parli més a poc a poc; demanar a algú modulacions de la veu (que parli més alt o més baix).

2. Competència sociolingüística

Atès que la llengua és un fenomen sociocultural que incideix en la forma en què les persones es comuniquen i que comporta una manera de veure i d'entendre el món, cal posar l'accent en els aspectes de l'ús de la llengua, que es relacionen amb aquest fenomen i que conformen la competència lingüística. A continuació es llisten els aspectes que caldrà incorporar en el curs del procés d'ensenyament-aprenentatge d'aquest nivell:

2.1. Marcadors lingüístics de relacions socials que reflecteixen les diferències en l'estatus de les persones interlocutores, la proximitat de la relació i el registre del discurs, i es manifesten en:

- La selecció i l'ús de les salutacions de rebuda, presentació, comiat.
- L'ús de formes de tractament informal i formal.
- Les convencions en els torns de paraula.

2.2. Fórmules de cortesia que varien d'una cultura a una altra i la inadequada aplicació de les quals entrebanca o impossibilita el funcionament dels principis de cooperació i pot comportar malentesos interculturals.

2.3. Iniciació al reconeixement d'alguns aspectes paralingüístics i de llenguatge corporal, molt bàsics, com a suport per facilitar la comprensió de la llengua que s'aprèn.

B. Competència discursiva.

El text com a unitat mínima de comunicació.

1. Organització del discurs

1.1. Adequació al context

Relació del text amb la situació de comunicació.

- Tipus de text i format.
- Elements dítctics que fan referència al context. Context espacial (*aquí, aquest/a/s/es, allà, aquell/a/s/es*); temporal (*ara, avui, aquest mes..., abans, ahir...*) i personal: demostratiu (*Mira, aquest és el meu avi*), possessius (*El teu és aquell*), pronoms

personals: presència del pronom personal amb valor de contrast (*Jo no hi aniré, i tu?*); presència del pronom personal per assenyalar físicament la persona (*Ho ha fet ell*); presència del pronom personal per desfer una ambigüitat (*Jo sóc la seva germana i no ella*). Usos d'*anar* i *venir* amb referència a qui parla i a qui escolta. Ús del datiu possessiu (*Em fa mal la panxa*).

- Registre. Identificació de la persona receptora segons el registre: formes de tractament personal informal (*tu/vosaltres, el teu/ el vostre...et, t', us* i verbs en segona persona) i formal (*vostè/ vostès, el seu/ els seus..., el, els, li* i verbs en tercera persona). Tractament de Sr./Sra. Expressions formulàries de tracte social en contactes directes informals i formals: presentacions (*Hola, què hi ha!* vs *Encantat/da*); salutacions (*Hola, Com va això? Què fem?, Bon dia*) i comiats (*Adéu, Que vagi bé, Fins ara vs Passi-ho bé, Adéu-siau, A reveure*); disculpes (*Perdó, Perdona, Ho sento vs Perdoni, Disculpi*), petició de favor (*Sisplau, Si us plau, Per favor*). Expressions formulàries en intercanvis telefònics o epistolars informals o formals (*Hola! Com va tot/ Estimats/ Una abraçada/ Un petó vs Benvolgut/ Distingit/ Bon dia/ Atentament/ Cordialment...*).

- Conducta interaccional. Expressió de cortesia. Preferència per l'ús del condicional en actes de compra (*Vull/ Voldria una cafetera*); per aconsellar (*et convindria, hauries de, t'aniria bé...*); asseveracions per expressar petició (*fa fred, oi?* –per demanar que es tanqui la finestra); interrogatives per indicar accions a una altra persona (*Pots tancar la finestra?*); ús de la partícula *que* (*Que vols venir a fer una copa?*).

1.2. Coherència textual

El text com a unitat global de significat.

- Pertinència i estructuració del contingut.
- Idees principals i secundàries.
- Tema: contingut i enfocament; selecció de contingut rellevant. Selecció de les estructures morfosintàctiques i del lèxic adequats.

1.3. Cohesió textual.

Organització interna del text. Inici, desenvolupament i conclusió de la unitat textual. Relacions sintàctiques i semàntiques (fenòmens gramaticals i lèxics) que connecten els enunciats d'un text entre si.

1.3.1. Inici del discurs.

- Mecanismes iniciadors (presa de contacte): *Hola; Com va això?; Què fem?; Què hi ha?; Bon dia...*; vocatiu seguit de coma per iniciar notes, correus electrònics... (*Carles, Senyor/a*). Inici de contacte telefònic: *Hola, què fas...? / Que hi ha l'Enric?* Interpel·lacions: *Escolti/-a/-eu!; Perdoni/-a/-eu!; Senyor!; Jove!; Sisplau!; Per favor!; Hola; pst!, ei!, ep!...*

- Introducció del tema: *Saps què?; T'he d'explicar /dir una cosa...*

- Tematització: *I la Maria, on és?*

1.3.2. Desenvolupament del discurs.

Manteniment del tema:

- Coreferència anafòrica/ catafòrica. Substitució d'elements esmentats o per esmentar en el discurs per proformes: articles determinats, demostratius, pronoms tòpics i àtons de tercera persona propis del nivell: pronoms *hi* i *ho* (*L'Andreu ja no viu aquí, que no ho saps?*), possessius de tercera persona, indefinits, quantificadors i adverbis propis del nivell, interrogatius. Concordança dels temps verbals i amb els marcadors temporals propis del nivell.

- El·lipsi del subjecte: *Els meus germans han arribat avui. Demà vindran a la festa*

- El·lipsi del verb : *La meva germana gran es diu Maria i la petita Rosa.*

- Repetició (eco lèxic): *La Carla té un problema, però no sabem quin problema té.*
- Reformulació. Paràfrasi i aclariments: *Vull dir...*
- Expansió del tema:
 - Exemplificació: *Per exemple...*
 - Al·lusions, referències, cites i evocacions: *Com diu en Pere...*
 - Definicions: *Això és...; Això vol dir...*
 - Enumeració, seqüenciació temporal: *Primer; Després; I també; Per acabar; Al final; I ja està; I prou.*
 - Reforç. Precisió/matisació: *això vol dir que..., o sigui...*
 - Contrast: *mentre que, tot i això, en canvi.*
 - Conseqüència: *Doncs; Llavors; Aleshores.*
 - Introducció de subtemes: *I també.*
- Connectors textuais d'enllaç i organització del text:
 - Addició: *I; A més; També; Llavors; Aleshores.*
 - Contrast: *Però.*
 - Finalitat: *Per (a).*
 - Causa: *Perquè; Com que.*
 - Conseqüència: *Per això; Doncs.*
 - Condició: *Si.*

1.3.3. Conclusió del discurs.

Indicació de tancament textual i tancament textual: *I ja està; Al final.*

1.3.4. Discurs oral: iniciació i manteniment (recursos específics).

- El torn de paraula: presa, manteniment i cessió. Explicitació del pronom personal per marcar el canvi de torn: *Un moment i tu?; Doncs jo; A veure; Vejam (aviam, avere), escolta/i, mira/i.*
- Paper de les persones interlocutores:
 - Demostració de comprensió: *Ja ho he entès, Ja t'entenc; Sí, sí.*
 - Demostració d'incomprensió: *Eh?; Què?; Com?; No ho t'entenc; No ho he entès; Què dius?; Perdó?*
 - Petició d'aclariments: *Què?; Com?; Què vol/vols dir?; Ho pots repetir?; Com es pronuncia?; Com s'escriu?...*
 - Demostrar implicació: *Sí; Ja; És clar; És veritat; I tant; Ah, sí?; Ah, no?; Tens raó; D'acord; Això no; No ho crec; Què dius; Sí?; Vols dir?; Que fort; Quina bestiesa.*
 - Interjeccions: *Ah; Mm; Mhm.*
 - Petició de confirmació: *Eh?; Oi (que...)?; De veritat (que...)?; Vols dir (que...)?*
- Recursos dilatoris: ús de mots falca: *Vull dir...; No ho sé; (Això) depèn; Bé...; Eh?; no?; Oi?*
- Autocorrecció, rectificació, expressió de dubte: *No ho sé;*
- L'entonació com a recurs de cohesió del text oral: patrons d'entonació en oracions interrogatives, confirmatòries totals i parcials (*Que vols venir?; Vols venir?*), exclamatives (*que fort!*) i enunciatives.

1.3.5. La puntuació com a recurs de cohesió d'un text escrit: usos dels signes de puntuació.

- El punt.
- Continuació en el mateix rengle.
- Absència i presència del punt en abreviatures, sigles, números, llistes, adreces de correu electrònic, webs, hores.
- Incompatibilitat amb altres signes de puntuació.
 - La coma.
- Enumeracions amb *i, o, ni* i connectors de seqüència temporal.
- Absència de coma entre subjecte i verb.
- Separació d'unitats i decimals.

Vocatus i salutacions.

- Els dos punts: enumeració, exemples.
- Els punts suspensius: enunciats incomplets.
- Signe d'interrogació i exclamació:

Obligatorietat en el tancament i opcionalitat en l'obertura.

Ús en oracions, grups nominals, pronoms, adverbis o interjeccions.

- Els parèntesis: per a incisos.
- Les cometes: citació de paraules estrangeres.
- El guió: diàlegs, llistes, índex.
- El guionet: paraules compostes, pronoms i separació de paraules.
- La barra: abreviatures i opcionalitats.

2. Textos i àmbits d'ús

2.1. Expressió i interacció oral

2.1.1. Descripcions de persones, llocs, imatges.

2.1.2. Narracions de fets concrets i d'experiències.

2.1.3. Instruccions bàsiques: receptes, pautes per fer una cosa i indicacions per anar a un lloc.

2.1.4. Converses de caràcter col·loquial amb amistats, familiars i companys i companyes; a la feina/escola i a l'entorn habitual (botigues, restaurants...), en situacions de la vida quotidiana.

2.1.5. Converses telefòniques (breus) de caràcter social i en situacions molt bàsiques de la vida quotidiana.

2.2. Expressió i interacció escrita.

2.2.1. Descripcions de persones, llocs, imatges.

2.2.2. Narracions de fets concrets i d'experiències.

2.2.3. Instruccions bàsiques: receptes, pautes per fer una cosa i indicacions per anar a un lloc.

2.2.4. Cartes informals. Notes i postals. Missatges de correu electrònic...

2.2.5. Anuncis breus. Respostes a anuncis breus.

2.2.6. Contribució a pòsters i material de l'aula o de l'escola, revista de l'escola o grup d'oci...

2.2.7. Participació en *xats*, *blogs*, *moodle*, etc. i altres mitjans que ens ofereixen Internet i les TIC.

2.2.8. Escriure per comunicar o compartir opinions i també pel plaer d'escriure (o jugar amb la llengua): cançons, poemes, breus textos literaris, etc.

2.3. Comprensió oral

2.3.1. Documents àudio i audiovisuals (textos molt breus i senzills de situacions habituals de la vida quotidiana preparats per a la classe).

2.4. Comprensió escrita

2.4.1. Notes, postals, cartes sobre temes habituals de la vida quotidiana.

2.4.2. Fulls d'informació general o específica (turístics, d'instruccions de funcionament, sobre una institució o lloc públic (museus, biblioteques, escoles...), amb informació mèdica, sempre que estiguin escrits amb un llenguatge senzill o vagin acompanyats d'imatges que il·lustrin el text.

2.4.3. Programació de televisió. Cartellera d'espectacles. Horaris de transports públics i altres.

- 2.4.4. Anuncis breus sobre temes relacionats amb situacions de la vida quotidiana.
- 2.4.5. Cançons i poemes, breus i senzills, i lectures graduades.
- 2.4.6. Textos curts de diaris o revistes, sempre que el tema sigui conegut i el text estigui adaptat o es tracti de localitzar una informació específica o extreure'n una idea molt general.
- 2.4.7. Enunciats d'exercicis i d'exàmens o explicacions gramaticals.
- 2.4.8. Documents icònics (quadres, gràfics...).
- 2.4.9. Documents diversos (gràfics, d'àudio o vídeo) en suport electrònic: Internet.

2.5. Mediació oral i escrita

- 2.5.1. Fer d'intermediari/ària (en llengua meta, L1 o amb gestos...) a l'aula, entre el professorat i un o més companys i companyes; entre un text oral i escrit i els companys i companyes (per exemple: traducció o reformulació); i al carrer, entre persones interlocutores que no es poden entendre directament.
- 2.5.2. Fer d'intermediari/ària per a la comprensió d'avisos (orals i escrits), menús, cartells i fulletons informatius, breus i senzills.

C. Competència lingüística.

1. Lèxic i aspectes semàntics

- 1.1. Repertoris lèxics relacionats amb els temes i amb els àmbits de la vida quotidiana que fan referència als objectius especificats per a aquest nivell.
- 1.2. Famílies lèxiques (sinònims, antònims i mots polisèmics).
- 1.3. Paraules compostes i derivades (sufixos de derivació per a gentilicis, noms d'oficis, diminutius i augmentatius o despectius).
- 1.4. Abreviacions (ordinals i escriptura d'adreces...), símbols i sigles.
- 1.5. Interjeccions i onomatopeies
- 1.6. Mots transparents o pròxims. Falsos amics. Usos dels verbs copulatius *ser* i *estar* en funció d'atribut. Usos dels verbs *ser*, *estar(-se)* i *haver-hi* en funció locativa. Usos dels verbs *anar/ anar-se'n/ venir*.
- 1.7. Préstecs i mots d'origen estranger.
- 1.8. Frases fetes, dites i refranys:
 - Per expressar dubte o sorpresa: *Vols dir?, de debò?, de veritat? No m'ho puc creure...*
 - Per expressar indiferència: *M'és igual, tant m'és, tant me fa, això rai...*
 - Per expressar sorpresa: *Què dius ara? No fotis? Ves per on! I ara!, I tant...*

2. Morfosintaxi

Elements constituents de l'oració

2.1. El substantiu

2.1.1. Tipus de substantius.

2.1.2. Morfologia del substantiu.

• Gènere:

Flexió regular: oposició Ø/ -a; -e/ -a; -(vocal)u / -(vocal)va (*blau/-va*); -leg/-loga).

Flexió irregular: oposició *-or/-riu*; femení amb sufix *-essa*; oposició a partir de lexemes diferents (*home/ dona*).

Flexió invariable: amb sufix *-ista, -aire, -cida*.

Gènere femení dels substantius acabats en *-ció, -or*.

Gènere masculí d'alguns substantius acabats en *-a* (*mapa, problema*).

• Nombre:

Flexió regular: oposició \emptyset / *-s*; \emptyset / *-os*.

Flexió invariable: alguns substantius acabats en *-s* (*dilluns, temps, fons, llapis...*).

Noms que se solen dir en plural: (*les ulleres, els pantalons, les estovalles...*).

Els determinats

2.2.1. Articles:

• Article definit. Contraccions de l'article masculí amb les preposicions *a, de i per*.

• Article indefinit.

• Article personal.

• Article *el* per a conceptes abstractes o neutres com *la cosa, allò, això* (*El que hauries de fer és anar-hi*).

• Presència i absència de l'article definit, indefinit i personal.

2.2.2. Demonstratius (*aquest/a/s/es, aquell/a/s/es, això/allò*).

2.2.3. Possessius tòpics:

• Posició del possessiu respecte de l'element que determina: casos especials (*casa meva, darrere seu*).

• Presència i posició de l'article respecte del possessiu.

2.2.4. Quantificadors:

• Numerals. Cardinals. Ordinals.

• Altres quantificadors:

Partitius (*mig/mitja, un quart de, la meitat de, la tercera part de...*).

Col·lectius (*un parell de, una dotzena de, un grup de, una colla de, un munt de...*).

Quantitatius (*tot/a/s/es, massa, molt/a/s/es, prou, bastant/s, força, algun/a/s/es, uns quants/ unes quantes, una mica de, poc/a/s/ques, (no) gaire/s, (no) gens de, (no) cap, (no) tant/a/es*).

Indefinits (*altre/a/s, qualsevol*).

Comparatius (*més, (no) tant/a/s/es*).

Distributius (*cada*).

Multiplicatius (*el doble de, el triple de...*).

2.2.5. Adjectius interrogatius i exclamatius (*quin/a/s/es, quant/a/s/es*).

2.3. Els pronoms

2.3.1. Els pronoms personals, reflexius i recíprocs.

• Formes tòniques: Presència i absència del pronom personal fort (*Jo, tu, ell/a, vostè, nosaltres, vosaltres, ells/elles, vostès*).

• Formes àtones:

Reflexius (*em/m', et/t', es/s', ens, us*).

Pronoms *et* i *es* darrere del verb en imperatiu (*prengui's, lleva't...*).

Pronom *es* en les formes impersonals del verb (*es pot passar, s'ha de fer*).

Pronom *hi* en el verb *haver-hi* i pronoms *es+en* en el verb *anar-se'n*.

Pronoms *hi* i *en* en funció adverbial (locatiu) i en substitució del complement de règim preposicional (en alguns verbs *recordar-se'n...*).

Pronoms en funció de complement directe davant del verb (*em/m', et/t', es/s', ens, us, el/l', la/l', els, les*).

Pronom partitiu *en/n'* (substitució de tot o part del sintagma nominal).

Pronom neutre *ho* per substituir *això, allò* o oracions subordinades).

La forma *'m* després del verb en imperatiu (*Dóna'm això*).

Pronoms de complement indirecte *es* i *li* / *els* (*es renta les mans, li fa mal la panxa...*).

Pronom *ho* com a atribut (adjectiu o nom), amb verbs copulatius *estar*, *ser*, *semblar*.
 Alguns casos del pronom *en* en funció de CD (*De pa, no en queda*).
 Combinacions de dos pronoms (*em, et, es + el, la, els les, en; em, et, li, ens, us, els + ho*).

Forma dels pronoms segons la seva posició respecte del verb.

2.3.2. Els relatius *que* i *on*.

2.3.3. Els interrogatius (*a/de*) *què*, (*a/de*) *qui*, (*a/de*) *quin/a/s/es*, *quant/a/s/es*.

2.3.4. Els exclamatius (*quant/a/s/es*).

2.3.5. Els determinants com a pronoms. Possessius (*el meu/teu/seu...*). Demonstratius (*aquest/a/s/es, aquell/a/s/es, això/allò*). Quantitatius (*algun/a/s/es, cap*). Indefinits (*l'altre/a, els/ les altres, un/a altre/altra*).

2.3.6. Els pronoms quantificadors (*res, ningú, tothom, algú*).

2.4. L'adjectiu

2.4.1. Tipus d'adjectius.

2.4.2. Morfologia de l'adjectiu.

• Gènere:

Flexió regular: oposició Ø/ -a; -e/ -a; -o/ -a; -u/ -a; vocal+u/ vocal+va.

Flexió invariable: amb terminació vocal+ ble; amb sufix *-ista* (egoista) *-aire* (*xerraire*) i amb altres terminacions (*-al, -el* o *-il, -aç, -iç* o *-oç, -ar, -ant, -ent* o en diftong *-au, -eu*).

• Nombre: flexió regular: oposició Ø/ -s; Ø/ -os;

• Concordança de l'adjectiu amb el nom en gènere i nombre.

• Grau: comparatiu: *millor, pitjor*. Superlatiu: adjectiu + *íssim/a/s/es*.

2.4.3. Posició de l'adjectiu respecte del nom. Posposició i casos d'avantposició: *bon/a/s/es (bo)/ mal/a/s/es (dolent)* (*És un bon noi; És una mala pel·lícula*).

2.5. El verb

2.5.1. Tipus de verbs.

• Verbs copulatius (*ser, estar, semblar*). Verbs predicatius intransitius. Verbs predicatius transitius.

• Verbs que requereixen un pronom.

• Verbs de règim preposicional (*acostumar-se a, començar a, dedicar-se a, estar d'acord amb, oblidar-se de, recordar-se de, pensar en...*).

• Verbs defectius conjugats només en 3a persona del singular (*haver-hi, fer + fred/calor/bon temps..., ploure, nevar, fer + referència temporal: Fa tres anys*).

• Usos dels verbs *ser/haver-hi* per expressar localització i existència. Posició dels complements dins l'oració.

2.5.2. Formes no personals:

• Infinitiu simple en les tres conjugacions (*dur*, terminacions *-er/re* en la 2a conjugació).

Funcions sintàctiques dins de l'oració (*Li agrada menjar bé / Vine abans de dinar*). Col·locació dels pronoms.

• Gerundi simple en les tres conjugacions. Funcions sintàctiques dins de l'oració (*pujant a mà dreta...*).

• Participis regulars i irregulars en les tres conjugacions. Formes irregulars: 2a conjugació *-és (entès), -it (dit, escrit), -gut (sigut, conegut), -et (tret), -st (vist), -cut (nascut, viscut)*; 3a conjugació *-rt (mort), -gut (tingut, vingut), -it (conduït)*.

Concordança amb el substantiu. Funcions sintàctiques dins l'oració (*Estic cansat*).

2.5.3. Temps i aspecte

Temps

• Temps: verbals d'indicatiu.

• Expressió del present. Present d'indicatiu.

Formes regulars de 1a, 2a i 3a conjugació (amb o sense increment *-eix-*)

Formes irregulars (*anar, dir, estar, fer, poder, saber, ser, tenir, venir, viure, voler, conèixer, beure, escriure, prendre, entendre, veure, haver-hi...*), qüestions ortogràfiques (*obre, alteració -o/-u-*), fenomen de velarització de la 1a persona del singular en verbs acabats en *-ndre (prenc), -eure (crec), -iure (ric, visc)...*

Present amb *estar* + gerundi.

- Expressió del passat:

Passat perifràstic d'indicatiu (*vaig/vas/va/vam/vau/van* + infinitiu).

Perfet d'indicatiu (*he, has, ha, hem, heu, han* + participi).

Pretèrit imperfet: formes regulars (*solia*) i formes irregulars (formes rizotòniques dels verbs de la 2a conjugació: *deia, feia, duia...*; elisió de la *d* del radical en els verbs acabats en *-dre -aprenia*; canvi de la *-u-* per *-v-* en els verbs *deure, escriure, viure, ploure...*; verb *ser (era, eres...)*).

Verb *ser* en temps de passat + gerundi (*vaig estar fent; he estat fent...*).

- Expressió del futur:

Futur d'indicatiu: formes regulars (elisió de la terminació vocàlica d'infinitiu dels verbs acabats en *-re: perdré, escriuràs...*). Alteracions del radical en els verbs en futur *tenir (tindr-), venir (vindr-), haver-hi (hi haurà), fer (far-), anar (anir-)*; elisió de la *-e-* en els verbs *poder (podr-), voler (voldr-), saber (sabr-)*.

Present d'indicatiu amb valor de futur (*ara vinc*).

- Condicional: formes regulars (elisió de la terminació vocàlica d'infinitiu dels verbs acabats en *-re: perdria, escriuria...*). Alteracions del radical en els verbs en futur *tenir (tindr-), venir (vindr-), fer (far-), anar (anir-)*; elisió de la *-e-* en els verbs *poder (podr-), voler (voldr-), saber (sabr-)*.

- Temps verbals de subjuntiu.

- Present. Formes regulars. Alguns verbs irregulars (*sigui, tingui, sàpiga, pugui, faci...*).

Aspecte:

- Puntual: formes verbals en present d'indicatiu, perfet d'indicatiu i passat perifràstic d'indicatiu (*Arriba el tren de Lleida per la via 5; He escrit un correu electrònic; Vaig néixer el 1965*).

- Duratiu: formes verbals en present d'indicatiu, *estar* + gerundi (*Dormo 8 hores cada dia; En Pol s'està dutxant*); *anar* + infinitiu (*Anar fent*); imperfet d'indicatiu (*En aquella època estudiava medicina*); *continuar* + gerundi / *soler, acostumar a* + infinitiu.

- Terminatiu: perífrasi *acabar de/deixar de/plegar de* + infinitiu.

- Incoatiu: perífrasi *començar a* + infinitiu i *estar a punt de* + infinitiu.

- Iteratiu: *tornar a* + infinitiu.

2.5.4. Modalitat:

- Asseveració: present, passat perifràstic, perfet i futur d'indicatiu.

- Referència: *Es veu que* + oració; *Sembla que* + oració.

- Necessitat: (*no*) *cal* + infinitiu; *s'ha de* + infinitiu; *és necessari, és imprescindible, fa falta...* + infinitiu / *que* + present de subjuntiu (*tenir, ser, saber...*).

- Obligació: *haver de* + infinitiu (present i condicional); imperatiu d'alguns verbs regulars bàsicament en persones del singular (*callar, passar, pujar, baixar, continuar...*) i irregulars (*anar(-se'n), fer, sortir, obrir, seure, venir, dir, ser...*).

- Capacitat: *poder* + infinitiu; *saber* + infinitiu.

- Permís: *poder* + infinitiu. Imperatiu d'alguns verbs regulars o irregulars especialment en persones del singular (*entrar, passar, seure...*); generalment repetit (*passa, passa*); *deixar* + infinitiu.

- Conjectura: *deure* + infinitiu (present i imperfet); *potser* + indicatiu.

- Possibilitat: *poder* + infinitiu (present i imperfet).

- Prohibició: *no es pot* + infinitiu; *està prohibit* + infinitiu; *No* + present de subjuntiu.

- Intenció: *voler* + infinitiu; *tenir ganes de* + infinitiu; *pensar* + infinitiu; *decidir (de)* en passat + infinitiu.

- Desig: *voler que* + present de subjuntiu; condicional + infinitiu (*voldria/m'agradaria tenir més diners*).

- Probabilitat: *deure* + infinitiu.

2.6. Les preposicions

2.6.1. Formes:

Simples (*a, amb, en, de, per, cap, entre, fins, sense, durant*), compostes (*cap a, des de, fins a*), locucions preposicionals (*dalt de, damunt de, abans de, després de...*),

2.6.2. Funcions:

• Preposicions:

De situació (*a, en, de*); ús preceptiu de *a* (*viu a Sabadell; a casa; a terra; a mercat*) i ús preferent de *a* o *en* (*treballa a la/en una universitat*).

De posició relativa: *entre*.

De direcció o destinació: *a, fins (a), per, per a*.

D'origen o procedència: (*des*) *de*.

De temps: (*des*) *de, (fins) a, durant, en, entre*; absència o presència de la preposició *a* en dates o referències temporals.

De mode o característica: *amb, sense, de, per, a, segons*.

D'instrument: *a, amb, en, per*.

De pertinença: *de*.

De companyia: *amb*.

De causa o motiu: *a, per, de*.

De finalitat: *per (a)*.

D'inclusió o exclusió: *amb, de, sense*.

De tema: *de*.

• Locucions preposicionals.:

De posició relativa: (*a/al*) *davant (de), (a/al) darrere (de), al costat de, al nord/sud/est/oest de, després de, lluny de, (a) prop (de), a la dreta/l'esquerra de, a l'entrada de, a la sortida de, al final de, al fons de, entremig, (a) dalt (de), (al) damunt (de), (a) dins (de), (a) fora (de), (a) sobre (de), (a) sota (de), al començament de, al principi de, al mig de*.

De direcció o destinació: *cap a*.

De temps: *cap a, abans de, al cap de, després de*.

2.7. Els adverbis

2.7.1. Tipus d'adverbis i locucions adverbials:

• De temps:

Referència temporal de present: *avui, ara, ja, encara*.

Referència temporal de passat: *ahir*.

Referència temporal de futur: *demà*.

Anterioritat: *abans*.

Posterioritat: *després, més tard, havent dinat/ sopat*.

Imminència: *aviat, ara mateix*.

Freqüència i duració: *sempre, mai, sovint, a/de vegades, una/alguna vegada, x vegades, de tant en tant, cada + període de temps*.

De seqüència: *primer, després, aleshores, abans, al principi, al començament, al final*.

Puntualitat i retard: *d'hora, aviat, en punt, tard*.

Indicacions horàries: *a la una, a dos quarts de dues, a les deu i deu*.

Indicacions temporals: parts del dia (*al matí, a la tarda, al vespre, a la nit, al migdia*), dies de la setmana, mesos de l'any, períodes estacionals i èpoques de l'any.

Reiteració: *un altre cop/ una altra vegada*.

• De lloc:

Situació: *aquí, allà, (a) prop, lluny, al costat, a la dreta, a l'esquerra, davant, darrere, a dalt, a baix, al mig, damunt, sobre, sota*, adverbi de situació + *mateix* (*allà mateix...*).

Direcció: *a la dreta, a l'esquerra, a mà dreta/esquerra, entrant/sortint/pujant/ baixant a + indicació de lloc*.

- De mode: *així, bé, malament, a poc a poc, de pressa*, adjectius femenins amb sufix –ment, *ben/mal* (davant d'un participi, per oposició a *bé/ malament*), *millor/ més bé, pitjor/ més malament*.
- De grau: quantitatiu: *massa, molt, força, bastant, una mica, poc, prou, gaire, gens, més, no tan, més o menys, ben, tan, tant, menys, gairebé*.
- D'unicitat: *només*.
- D'interrogació: *com, quan, on, quant; per què, per a què...*
- D'afirmació: *sí, també, i tant, és clar, de veritat*.
- De negació: *no (pas), tampoc, i ara!*
- De ponderació (exclamatiu): *que*.
- De matís: *més aviat*.
- De dubte: *potser*.

L'oració

2.8. L'oració simple

2.8.1. Concordances de persona i nombre Suj → V (pronoms indefinits *tothom, cap, col·lectius la gent...* → V en singular). De gènere i nombre Suj → Atribut/ predicatiu. De gènere i nombre Adj (amb funció de predicatiu) → CD (*El veig cansat*). De temps verbals i marcadors temporals.

2.8.2. Ordre dels constituents.

- Posició canònica (subjecte + verb + complements).
- Canvis de l'estructura canònica

Posposició del subjecte (*M'agraden les pel·lícules antigues; Sóc jo; no, jo sóc la Rita; em fa mal la panxa; arriba el tren; no queda pa; ja ho faig jo*).

Ordre dels elements de les oracions amb els verbs *haver-hi* i *ser*.

CI en posició inicial (*A mi m'agrada el te*).

Mobilitat del vocatiu i del CC.

Elisions d'algun dels constituents de l'oració (subjecte el·líptic, verb el·líptic: proformes oracionals (*Jo, Carla, i tu?*...)).

Posició i organització interna d'algunes combinacions binàries de pronoms (*Ara s'hi posa; Me l'ha donat*).

Usos emfàtics dels pronoms amb redundància de constituents (*Que t'han dit a tu?; A mi, no m'enganyes; Ella, la Carla, sí que és maca*).

2.8.3. Tipus d'oració simple:

- Oració declarativa afirmativa.
- Oració interrogativa simple: interrogativa total (partícula *que*); interrogativa confirmatòria (oració declarativa amb marques interrogatives, *oi?*); interrogativa parcial: element interrogatiu en posició inicial.
- Oració exclamativa: oració declarativa o interrogativa amb marques exclamatives. Element exclamatiu (*que, quin/a/s/es* en posició inicial).
- Oració imperativa.

2.8.4. La negació: *no* + verb (*No és ell*); *no* + verb + *res, ningú, mai, gens, cap, gaire, tampoc* (*No vull res*); ús de *res, ningú, mai, gens, cap, tampoc* com a resposta negativa a una pregunta elidint el verb i la partícula *no* (*Quants germans tens? Cap*); *ningú, mai, tampoc* + (*no*) + verb (*Ningú no hi vol anar*).

2.9. L'oració composta

2.9.1. La coordinació

- Oracions conjuntives: *i, ni*.
- Oracions disjuntives: *o*.
- Oracions adversatives: *però, doncs*.

2.9.2. La subordinació

- Oracions subordinades substantives:

D'infinitiu (en funció de Subj.: *M'agrada llegir; Parlar català és fàcil*; d'OD: *Vull anar a Eivissa*; de complement de règim verbal: *Aprèn a ballar*).

Flexionades amb la conjunció *que* + oració subordinada en mode indicatiu (*Li diré que no és veritat*).

Interrogativa indirecta parcial amb *si* (*No sé si vindrà*).

Interrogativa indirecta total (*Explica'm com s'ha de fer; no sé on són*).

- Oracions subordinades adjectives o de relatiu:

Amb pronom relatiu *que* amb antecedent explícit (*Aquell és el noi que vaig conèixer ahir*) o amb determinant (*El meu xicot és aquell que duu ulleres*).

Amb pronom relatiu *on* amb antecedent explícit (*Aquesta és la casa on vaig néixer*) o sense antecedent explícit (*Aquí és on vaig néixer*).

- Oracions subordinades adverbials:

Temporals: *quan* (*Quan era petit, vivia amb els meus avis*), *abans de* + infinitiu, *després de* + infinitiu.

Condicionals: *si* + present d'indicatiu (*Si acabo la carrera, buscaré feina*).

Causals: *perquè, com que, per què* (oracions interrogatives).

Finals: *per a què* (oracions interrogatives, *Per a què serveix, això?*), *per* + infinitiu (*Per estendre la roba*).

Consecutives: *doncs, per tant, per això*.

Concessives: *encara que* + subjuntiu.

Comparatives: (SN) + V copulatiu + *més* + Adj (+ *que* + (SN)); (SN) + V copulatiu + *millor/pitjor* (+ *que* + (SN)); (SN) + *no* + V copulatiu + *tan* + Adj (+ *com* + (SN)); (SN) + *no* + V+ *tant* (*com* + SN); (SN) *no* + V + *tant/a/s/es* + substantiu (+ *com* (SN)).

3. Ortografia i aspectes gràfics

3.1. L'alfabet

3.2. Diferents formes dels caràcters (ús de majúscules i minúscules).

3.3. Representació gràfica de fonemes i sons.

3.3.1. El sistema vocàlic: ortografia <a/e> per representar la vocal neutra [ə] i <o/u> per representar el fonema [u] en les variants centrals del català.

3.3.2. El sistema consonàntic: alternances gràfiques (<c/qu, qu/quü, ç/c, j/g, g/gu, gu/gü) en verbs, noms i adjectius. Altres alternances (<b/v, h/0>...). El dígrafs: <ny, ll, l·l, qu, gu, ss, rr, ix, ig, tx>.

3.4. Signes ortogràfics

3.4.1. Ús de l'apòstrof en els articles *el* i *la* i en la preposició *de*.

3.4.2. Ús del guionet i de l'apòstrof entre el verb i els pronoms i en la combinació de pronoms.

3.4.3. Accent gràfic:

- Accent obert i tancat.

- Normes d'accentuació: especial atenció a l'accentuació de les formes verbals del nivell: accentuació de l'imperfet d'indicatiu (regular i formes rizotòniques), participi, futur i condicional.

- Accents diacrítics en paraules d'ús habitual.

3.4.4. Dièresi:

- Dièresi per a les síl·labes *qüe, güe*.

- Dièresi en algunes formes del participi i de l'imperfet d'indicatiu.

3.5. Estructura sil·làbica.

- 3.6. Signes de puntuació. Ús del punt, la coma, punts d'interrogació, exclamació.
- 3.7. Abreviatures d'ús freqüent
- 3.8. Sigles
- 3.9. Contracció de les preposicions *a*, *de*, *per* i de la partícula *ca* amb els articles *el*, *els*. Trencament de la contracció.
4. Fonètica i fonologia
- 4.1. Sons i fonemes vocàlics
- 4.1.1. Sons simples.
- 4.1.2. Combinacions: Diftongs decreixents i creixents: pronunciació dels verbs en present d'indicatiu acabats en *-iar*; Trifongs: consonantització de [u], [i]: [ω], [φ] (pronunciació de les formes rizotòniques de l'imperfet d'indicatiu).
- 4.2. Sons i fonemes consonàntics
- 4.2.1. Pronunciació dels sons corresponents als fonemes consonàntics
- 4.2.2. Distinció entre fonemes consonàntics sords i sonors i les seves grafies : <s,ss,c,ç>/<z,s>; <x,ix>/<j,g>; <tx,-ig>/ <tj,dj, tg>.
- 4.3. Processos fonològics
- 4.3.1. Pronunciació de sons consonàntics a final de paraula:
- Nasals /m/, /n/ .
 - Fricatives postconsonàntiques /ts/, /ns/, /ls/.
 - Palatals [ʎ] i [ɲ].
- 4.3.2. Emmudiment i sensibilització de consonants finals (<-r>; <-nt>, <-lt>; <-st>).
- 4.3.3. Enllaços, elisions (apostrofació i contracció) i sonoritzacions.
- 4.3.4. Altres processos:
- Canvi freqüent de la forma *es per se* en verbs que comencen per la síl·laba [sə]. Altres canvis (*tant me fa*).
 - Reforç vocàlic de la forma *n'* per *en* en les formes verbals *ens en anem*, *us en aneu*.
- 4.4. Accent, ritme i entonació. Patrons tonals d'elements lèxics aïllats: distinció de la síl·laba tònica.
- 4.5. Accent, ritme i entonació. Patrons tonals de l'oració.
- 4.5.1. Entonació de la frase declarativa: afirmativa i negativa.
- 4.5.2. Entonació de les frases interrogatives:
- Amb interrogatiu *què*, *qui*, *quin/a/s/es*, *on*, *quan*, *com*.
 - Amb/sense la partícula *que* (*Vindràs?/Que vindràs?*).
 - Amb la partícula adverbial *oi* (*Oi que vius aquí/ Vius aquí, oi?*).
- 4.5.3. Entonació de la frase exclamativa:
- Amb l'adjectiu *quin/a/s/es* i *quant/a/s/es*.
 - Amb l'adverbi ponderatiu *que*.
- 4.5.4. Entonació de la frase imperativa (per donar ordres, per donar permís: *Passa*, *passa*).